

1938 november hó.

GYAKORLATI PEDAGÓGIA

TANÜGYI FOLYÓIRAT

Kiadóhivatal: Szeged, Kálvária-u. 5. Szerkesztőség: Madách-u. 17

Békesség a földön ...

Karácsony édes ünnepére készülődik a világ. Arra a szent éjtszakára, amelyen elnémul az egész föld a titokzatos bűvölet tündöklésében. Arra az éjtszakára, amelyen a hóbefulladt falvak fölött, a tengeren hánykódó csatahajók fölött, a rádióállomások gigantikus acéltornyain, amelyek gyermekhangokat és üveghangok lágy nesztét teregetik szét a magasban drótköteleik között az éjtszaka és a lég tengerében, Budapesten, Afrikában, Indiában és Kanadában, az orosz parasztházakban, ahol az ikonok előtt mégis égnek a gyertyák és mécsek, — karácsonyra, amely mint varázslat és kegyelem és mint valami sulyos sóhaj, körüljárja a földgömböt ezen az éjtszakán.

Ki meri állítani, hogy ez a varázslat és kegyelem pusztá érzélgés lenne? Próbáld csak összeállítani a grandiózus fotomontázst, a világról összeállított karácsonyéji híradót, a világvárosok féllánggra eresztett utcafényeit, a gyertyák aranyvörös tüztengerét, az otthonokban a gyermekarcokon feltündöklő mosolyt, a magánosok szemében sulyosan felvillanó könnyeket, a fényt az oltárok körül, az orgonák zugását a kórusokban, az elmélyült vonásokat az édesanyák arcán, az üresen futó vonatokat az éjtszakában, a néma havat az utcákon, — a csöndet és a szeretetet, amely, igen, térdre kényszerítette és leigázta mint valami láthatatlan erő a világot. Most csak erre az éjtszakára, de az egész világot és egyszerre, egyazon pillanatban!

Van-e erő, amelyet még csak össze is lehetne hasonlítani ezzel az erővel!

Az ókori egész Földközi-tenger kulturvilága elvénhedt már és szerkezetének belső katasztrófája közeledett, mint valami induló földrengés moraja a mélyben és nyugtalanító vörössége a levegőben. A történelmi tények és összefüggések közé állítva a Gyermek jöttét: kinek volna bátorsága eltagadni benne a világtörténelemnek azt az egészen egyedülálló rendkívüliségét, hogy vele a transcendens világ nyult bele a földi történesek időbeli és térbeli hálózatába.

„Örüljetek testvérek, mert Megváltótok megszületett!” —

tündöklő gregoriánja úgy gyullad ki ezen az éjszakán az oltárok előtt, mint valami égő sikoltás és mint a gyertyák libegő forró lángsora, az Egyház felemeli a gyolcs havától s miseruhái sulyos aranyától ragyogó karjait és elmondja ugyanazt, amit Nagy Szent Leó pápa a birodalom összetörésének és a barbár népek legvadabb viharának napjaiban predikált egy karácsonyi éjszakán a rómaiaknak és aminek egy részlete bekerült a breviariumba is: örüljetez testvérek, mert Megváltótok megszületett!

Valóban, örvendetes ez számunkra! Mert még elképzelni is irtózatos, mi történt volna, ha a békesség, szeretet és igazság principiumai nem kerültek bele a világtörténelembe — ezen az éjszakán. Béke, szeretet és igazság, nem mint kényszerek, nem mint vashól való parancsolatok, hanem mint program, mint minden korokon át tovább ható elvek, amelyek körül az emberiség küzd és viaskodik, — ez az örvendetes hirdetés nem nyálkás pacifizmust hirdet, hanem felsőbbrendű küzdelmet és felsőbbrendű békét: harcot az egyensúlyért. Ezt a békét, ezt a minden harc fölött győzelmesen lebegő békét kívánta az ének „... földön az embernek!” Nem a gyöngeség békéjét, a tehetetlenség békéjét, hanem az erő és akarat békéjét, az örök emberi értékek békéjét. És ez a béke: minden ellenkező látszat ellenére is és minden hatalmi szerkezet híján is, grandiózus pillanatokkal és hatásokkal mutatkozik meg a földgömbön.

Mint a harmat, úgy kellett, hogy jöjjön a magasból — írta Sonnenschein — úgy jött le közénk ez a béke. Mert nem jöhetett máshonnan. Nem jöhetett a Földközi-tenger proletár nagyvárosainak tarka és kavargó néphordalékából, a szennyes és forró Szíriából, az elaszott és kiégett Egyiptomból, a római légiók és kohorszok táborából, sem a bectelen és elernyedő görög városokból. Csak a magasból...

A béke üzenetére, amely elválaszthatatlanul egy az isteni Megváltó születésének emlékével, még soha sem volt olyan nagy szükség, mint a jelen pillanatban, soha nem vágyakoztak olyan nagyon utána, mint ma, amikor az emberiséget annyi baj sújtja, annyi fájdalom aggasztja és annyi fenyegetés gyötri.

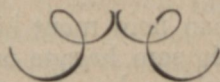
Mindig újra meg újra vissza kell térni a betlehemi angyali üdvözlételnek, hogy hirdesse az ünnepet és reménységet, — énekelvén az Isten dicsőségét az égben s a békességet a földön a jóakaratu embereknek.

Térdeljünk oda mi is, felnőttek, a gyermekek mellé a ragyogó karácsonyfa alá s mondjuk velük:

Szeretet ünnepe,
 Ragyogó karácsony,
 Nincs nálad áldottabb
 Ünnepe a világon!
 Míg örömláng gyul ki
 Zöld fenyői árnyán:
 Ringatózik lelkünk
 Boldog béke szárnyán.

Ma minden kicsi ház,
 A Jézuska háza —
 Szíve örömének
 Tündöklő tanyája;
 Seholy szomorúság
 Ránkhulló árnyéka,
 Itt is, ott is csak fény:
 Angyalok játéka.

Mintha a sok fenyő
 Egyetlen fa volna,
 S az egész világot
 Betakarná lombja.
 S mintha az a sok szív
 Mind egy nagy szív volna,
 Egymásra hajolva
 Mind együtt dobogna!

A limanovai hősök

Nézzetek szegény hazánk térképére! Láthatjátok, mekkora most a mi hazánk! Bizony ilyen kicsi talán még sohasem volt! Nem is olyan régen, mielőtt ti születtetek, ott volt még édes hazánk határa, ahol legmagasabbak a Kárpátok büszke gerincei, ahol legközelebb vannak a jó Istenhez, aki ezt a földet ezer esztendővel ezelőtt nekünk adta. Ezeket a határokat is a jó Isten teremtette köréje, s most gyarló emberek ráemelték kezüket és szétszabdalták hazánkat s csak a csonka testet hagyták meg számunkra. De vajjon kinek a hatalma nagyobb, az embereké vagy az Istené? Azt hiszem, erre nem nehéz választ adni. A Kárpátokat az Isten teremtette határainkúl s nincs az az emberi kéz, amely ezt megváltoztatni tudná!

Szentek ezek a határok, mert ezer év alatt tengernyi könnyel, vérrel szenteltük őket magyarrá. Éppen ma van évfordulója e határok hősi védelmezésének, amit limanovai csata néven ismer a történelem. A limanovai csata is egyik láncszeme annak a végeláthatatlan hősies ellenállásnak, amellyel határainkat minden ellenséggel szemben védelmeztük.

Huszonnégy esztendeje annak, hogy lángba borult a világ körülöttünk. Régen izzott már hamu alatt a gyűlölet parazsa, hogy azután egyetlen lövés lángba lobbantsa a világot. Ellen-ségeink csak erre vártak, s egyszerre rohanták meg édes hazánkat minden oldalról! Bizonyosan úgy gondolták, így hama-